

Saamelaiset

Saamelaisia on noin 60 000–70 000.

Saamelaisia asuu Ruotsissa noin 17 000, Suomessa noin 7 500 ja Venäjällä noin 2 000. Norjassa saamelaisia asuu noin 40 000. Useimmat asuvat Saltfjelletin pohjoispuolella tai suurissa kaupungeissa, kuten esimerkiksi Oslolla.

Saamelaiset ovat alkuperäiskansa

Saamelaiset ovat alkuperäiskansa. Tämä tarkoittaa, että saamelaiset ovat asuneet Norjan, Suomen, Ruotsin ja Venäjän pohjoisosissa hyvin kauan. He asuivat siellä jo ennen kuin maiden välille vahvistettiin rajat.

Alkuperäiskansalla on usein oma kulttuurinsa, joka poikkeaa muusta maasta, jossa he asuvat. Maailmassa on monta alkuperäiskansaa. Esimerkiksi kurdit ovat alkuperäiskansa Iranissa, Irakissa, Syyriassa ja Turkissa.

Porokilpailu

Porokilpailu on suosittu urheilulaji saamelaisten parissa, joilla on poroja. Joissakin kilpailuissa osallistujilla on sukset jalassa ja he pitävät kiinni poroon kiinnitetystä ajohihnasta. Toisissa kilpailuissa kilpailijat istuvat poron vetämässä reessä. Nopeimmat porot juoksevat 60 km tunnissa.

Porokilpailuissa järjestetään sekä Norjan että Pohjoismaiden mestaruuskilpailuja.

Porokilpailu. Kuva: V. Belov, Shutterstock

Saamelaisten kansallispäivä

6. helmikuuta vietetään kaikille saamelaisille yhteistä kansallispäivää Norjassa, Ruotsissa, Suomessa ja Venäjällä. Kyseisenä päivänä järjestettiin ensimmäinen pohjoismainen saamelaiskokous Trondheimissä vuonna 1917. Tuolloin Norjan ja Ruotsin saamelaiset kokoontuivat työskentelemään yhteisten saamelaisten asioiden eteen.

Saamelaispukuun pukeutunut nainen ajaa moottorikelkkaa. Ehkä hän juhlii kansallispäivää? Kuva: V.Belov, Shutterstock

Saamelaisten kansallispäivä on virallinen liputuspäivä Norjassa, ja päivää juhlistetaan sekä Norjan että Saamen lipulla. Päivää vietetään monilla paikkakunnilla Norjassa. Tromssassa juhlietaan koko viikko erilaisin aktiviteetein, esimerkiksi konserteilla ja porokilpailuilla. Saamelaisten kansallislaulu on Sámi soga lávlla, joka tarkoittaa Saamen suvun laulua.

Saamelaisten kansallispäivänä toivotetaan «Lihku beivviin!». Se tarkoittaa «Onnea päivän johdosta!»

Saamen lippu

Saamen lippu on yhteinen kaikilla saamelaisille Norjassa, Ruotsissa, Suomessa ja Venäjällä.

Saamen lippu. Kuvitus: The hornbill Studio, Shutterstock

Lipun motiivina on saamelainen kansanrunous, ja saamelaiset kuvataan auringon poikina ja tyttärinä. Lipun ympyrä symbolisoi aurinkoa ja kuuta.

Saamen lipun käytöstä päättää saamelaiskäräjät.

Saamen kielet

Saamen kieli ei ole yksi kieli, vaan kieliryhmä, joka koostuu 11:sta eri kielestä. Saamen kieli on sukua suomen, viron ja unkarin kielille.

Pohjoissaame on suurin saamen kieliryhmistä. Sekä Norjan, Ruotsin että Suomen saamelaiset käyttävät pohjoissaamea. Eteläsaame ei ole enää päivittäisessä käytössä kovinkaan monessa perheessä. Tilanne on vähän parempi luulajansaamen osalta, koska useampi lapsi oppii kieltä kodin lisäksi koulussa. Bures (äännetään Bores) tarkoittaa Hei pohjoisaameksi.

Lavvo ja pulk ovat saamelaisia sanoja, joita käytetään sekä norjaksi että suomeksi.

Samene – finsk

Laavu. Kuvaa: V. Belov, Shutterstock

